

”Barn må lære om følelsene de kan skape med musikk før de begynner på den musikalske alfabetiseringsprosessen, og lærer noter”

ANDRÁS HIDAS

Melodiens mester

Smilerynkene danser rundt i ansiktet til András Hidas når han snakker om musikk.

Skoene er laget av lyst skinn, og pyntet med huller i mønster, som små noter på et ark. Hidas blir stille, ser ned, som om han leter etter sin egen sang der nede på skotuppene. En sang som kan gjøre også det triste mulig å forklare. I følge Willemspedagogikken, som Hidas bruker aktivt i arbeidet sitt, er dette nemlig en av musikkens viktigste egenskaper. Å formidle følelser og stemninger der ordene ikke strekker til.

« Hvis man kjenner musikkens psykologiske egenskap vet man at den kan brukes til å skape kontakt »

ANDRÁS HIDAS

Lærer på Løvenstad

I en times tid har musikkpedagog András Hidas fortalt meg om prosjektet sitt på Løvenstad skole. Hidas har arbeidet tett med de minste klassene på skolen de siste tre årene. Lært barna om rytmer, toner, klanger og melodier. Lekt med instrumenter, danset, sunget og nynnet. Delt av sin musikkglede.

Søkte asyl

András har levd med musikk hele livet. Han ble født i Ungarn, men faren jobbet som handelsråd i Nor-

ge, og hoppet av etter den russiske invasjonen. Dermed ble familien Hidas innvilget politisk asyl i Norge, og som åtteåring kunne lille András begynne å ta pianotimer hos en streng frue på Frogner.

– Hjemmet vårt var fylt av musikk. Da jeg var liten pleide far og jeg å sitte sammen og spille. Han spilte fiolin og jeg spilte piano. Den livsgleden min far formidlet gjennom tonene, disse lykkelige stundene vi hadde sammen, er øyeblikk jeg føler jeg virkelig har levd. De har betydd fundamentalt mye for meg, forteller Hidas. Senere studerte András fransk på

universitetet, og lærte om Willemspedagogikken på en skole i Frankrike. Da han kom hjem fra Frankrike i 1985 holdt han sitt første seminar om musikkpedagogikk, noe han har jobbet med siden.

– Jeg har min egen musikkskole, et musikkpedagogisk senter og holder seminarer for folk i alle aldre. Men best av alt liker jeg å jobbe med barn.

Musikkbrev til mormor

Hvordan lærer du egentlig et barn om musikk?

– Jeg tror det er viktig å la bar-

nets musikalske utvikling gå naturlig. De må lære om følelsene de kan skape med musikk før de begynner på den musikalske alfabetiseringsprosessen, og lærer noter.

Følelser i musikk?

– Ja

Hva mener du?

Med ett spretter Hidas opp. “Et øyeblikk”, sier han, og kommer tilbake med noe som ser ut som en krysnning mellom et lite keyboard og en trompet.

– Det er enklere å la deg se selv enn å forklare det, sier han og smiler.

– Jeg pleier å ta med denne me-

lodikaen når jeg skal undervise i barnehager. Jeg ber barna forestille at de er på sommerferie. Så skal de sende et musikkbrev til bestemor og bestefar og fortelle at de er glad i dem. Passer disse tonene da?

Hidas trykker ned to tangenter på melodikaen samtidig som han blåser luft inn i munningen. Ut kommer en tone som får meg til å grøsse.

– “Nei”, pleier barna å si. “Den passer jo ikke.”

Hidas presser munnen mot melodikaen. Nå kommer en tone som får meg til å tenke på fuglesang en rolig vårdag.

– “Den passer” roper barna da.

Han legger melodikaen ned på gulvet.

– To toner inntil hverandre er den største ubalanse du kan skape med musikk. Den første tonen jeg spilte, bruker faktisk Sivilforsvarets sirener til å varsle om flyangrep, opplyser Hidas.

Gledesspreder

Han titter ned på skoene igjen. De lyse skoene danner en harmonisk helhet sammen med en sandfarget bukse, hvit skjorte, og rødblondt, lett krøllete hår. Også stemmen til denne mannen harmonerer. Lavt, mildt og rolig forteller den om gleden ved å formidle musikkglede til nye generasjoner.

– Du skulle bare sett barn stryke en cello for første gang, sier han, mens smilerynkene i ansiktet begynner å danse på ny.

– Fra side til side glir hendene deres, og lager musikk. Slik får barna oppleve å skape noe vakkert med sin egen kropp og bevegelsesglede.

Jeg tror denne gleden er langt viktigere enn å lære barna å pugge noter på rams, sier Hidas.

András Hidas driver sin egen musikkskole, og veggene i det lille rommet vi sitter i vitner om at han

virkelig mener det han sier. Rundt oss henger fioliner, bratsjer, celloer, basser og gitarer etter hverandre som på en noterekke. Men jeg ser ingen notestativ. Solen skinner inn fra store vinduer og lyser opp formene på de blanke treinstrumentene. Men ingen musikkbok i sikte. På et lite bord ligger en rekke buer og venter på å bli plukket opp av små barnehender. Venter på å skape musikk.

– Jeg tror det er viktig for barn å få spille instrumenter selv. Nå for tiden skaper ungdom musikk på datamaskiner, og komponering blir redusert til flytting av elementer på en skjerm. Jeg skjønner godt at de unge griper etter teknologien, de bruker simpelthen de mulighetene de har for å skape. Det er bare synd

« Den livsgleden min far formidlet gjennom tonene, disse lykkelige stundene vi hadde sammen, er øyeblikk jeg føler jeg virkelig har levd.»

ANDRÁS HIDAS

at det melodiske får lide, sier Hidas før han spretter opp igjen.

– La meg vise deg!

Musikalsk møte

Hidas tar meg med inn i et lite rom, fullt av instrumenter, og rekker meg en liten cymbal. Selv finner han frem en blokkfløyte. Han ber meg lage en rytme med cymbalen, og jeg gjør som jeg blir fortalt. Ba-ba-bam-ba slår jeg med cymbalen. Hidas lytter og spiller den samme rytmen med blokkfløyten. Tri-tri-trill-tri. Jeg må smile, og ser det morer han også. Ba-tri, ba-tri, bam-trill-trill-trill. Sammen skaper vi en melodi. Vi spiller den sammen. Etter en liten stund legger Hidas ned fløyta.

– Det er denne gleden jeg er redd for at barna skal miste dersom musikk og instrumenter nedprioriteres i skolen, sier han. Smilerynkene hviler igjen. Hendene foldes over knærne.

– Hvis man kjenner musikkens psykologiske egenskap vet man at den kan brukes til å skape kontakt, understreker Hidas.

András Hidas

- Født i Ungarn.
- Bor nå i Blystadlia i Rælingen kommune.
- Snakker fem språk.
- Driver firmaet "Kreativ Musikk pedagogikk", har sin egen musikkskole, og driver utstrakt foredrags- og seminarvirksomhet.
- Gift med Ulrike.
- Far til tre barn Saskia (14), Emma (10) og Benjamin (6)